

חנוכה

חי צומח דומם - הקשר בין תשובה מקץ וחנוכה

דבר תורה - מקץ - חנוכה - הרב שלום יוסף ברבי

שלושה דברים צריך לומר אדם בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה עישרתן ערבתן הדליקו את הנר...

שלוש פעמים בשנה ניתנת לאדם האפשרות לתקן חטאיו ולשנות גורלו ואלו הן-עשרת ימי תשובה הושענה רבה-וחנוכה זמנים אלו מתחלקים לשלושה קטגוריות חי, צומח ודומם.

עשי"ת חי מדבר- בתקופה זו אנו מתכוננים ליום הגדול, יום כיפור. בנוסף אנו מתחננים, מתפללים ומבקשים מחילה יום וליל. זוהי למעשה התקופה החיה והערנית ביותר בשנה, תקופה שבה כל מעשה שאנו עושים עובר עשרות ביקורות ומסננות. שם נחתמות הגזרות מי לחיים ומי לא.

הושענה רבה -צומח- בזמן התפילה וההקפות שבהושענא רבה נוטלים אנו את ארבעת המינים שמקור כוחם הוא מן הצומח. ובסיום התפילה חובטים אנו בערבה על פני האדמה שמשם מתחילה הצמיחה.חביטה זו באה להראות לאדם שגם אם לא הצליח להתעלות ביום כיפור, היום המרכזי של התשובה, ותחושתו שפלה ונמוכה כעין האדמה, חובט הוא בערבה ועל ידי הכאה זו מעורר תוכו לתשובה ומרחיק ממנו חומריות תאוות וכיוצא בזה. ערבה מלשון ערבות שערב הקב"ה לאותו אדם אשר רצונו האמיתי לשוב בתשובה, שאכן כך יהיה ותשובה תהא מנת חלקו. תמיד צמיחה מתחילה מלמטה.

חנוכה דומם אנו חוגגים את חג החנוכה בעקבות הנס שקרה לאבותינו, שמצאו פך שמן טהור לאחר מהומות הטומאה שביצעו היוונים הכסילים,פך השמן שעליו מורכבת מהות החג, הינו דומם. חנוכה הוא המועד האחרון בסדרת המועדים המאפשרים לאדם לשנות את חתימתו בבחינת מקץ סוף. וכן נראה שבתקופה זו קל יותר לקבל ניסים וישועות מאשר בכל השנה ברחמיו של הקב"ה ניתנת לנו הזדמנות להיחתם לטובה על ידי פעולות פשוטות ולא מורכבות כלל, פעולות דוממות כהדלקת הנר ופרסום הנס.

הקב"ה מעניק לנו הזדמנות לתקן את נפשנו על ידי נר שהינו דומם אך אורו חי מדבר וצומח "כי נר מצווה ותורה אור" הנר מוגבל להאיר ככמות השמן השעווה או הדונג שבו כך היא המצווה מוגבלת לפי הזמן והמקום, לעומת זאת ידוע שאור הינו כח בלתי מוגבל ובלתי ניתן לתיאור וכך היא התורה, אינה מוגבלת כלל ובכל זמן קיימת ועומדת ומחכה לזכות את לומדיה.

בזמן הדלקת הנרות מושפעת חמלה מאיתו יתברך על האדם, חמלה המשפיעה אפילו על אדם שלא הדליק בעצמו את הנרות, אלא רק חווה את פרסום הנס על ידי ראייה. כך היא התורה, אדם שלומד וממלא עצמו בה אין שיעור לשכרו ולפעולתו ולא זאת בלבד אף אדם שאינו לומד ומתייגע בתורה אלא קובע עיתים ומקשיב בשיעור או הרצאה מושפעת לנשמתו השפעה חזקה וכבירה .

ובנוסף אפשר לומר שחנוכה מלשון נוכחות, שמוטלת עלינו המצווה להראות נוכחות הנס בכל מקום ומכך ירדו אורות של טובה לעולם.

על כן כך כתוב במשנה שבת פרק ב משנה ז "עישרתן ערבתן הדליקו את הנר"-שלושה זמנים חשובים לאדם ערב שבת עם חשיכה, זמנים שברצונו לשבות מחומריותו, אך החשיכה קיימת בתוכו ואלו הן: עישרתן חי מדבר -עשרת ימי תשובה ששם נפתחים השערים לחיים.

חנוכה

עירבתן צומח - הושענא רבה שחובטים אנו בערבה להרחיק מאיתנו תאוות וחומריות. הדליקו את הנר דומם - חנוכה שעל ידי הדלקת הנר ופרסום הנס מושפע עלינו כח של חיזוק גם בחינת חי, גם בחינת צומח, וגם בחינת דומם.

פרשת מקץ ידועה כפרשת האורות שכמעט תמיד נופלת בזמן החנוכה ורמזים רבים הובאו בדבר אף אנו נביא כמה ב"ה: קראתי מחכמי הספרדים שבפסוק "שובו שברו לנו מעט אוכל וכו' נמצא רמז מאלף: "שברו לנו" נשבור ונחלק את מלת "לנו" לחצי ז"א ל=30 נ=50 ו=86 6 לחלק לשתיים עולה 43 לאחר מכן נוסיף את ה"מעט" שבמלה "אוכל" שהיא כמובן האות "א" כך יוצא לנו 44 כמניין הנרות.

עוד דבר ששמעתי מאחד האדמו"רים נר בגימטרייה 250 נכפיל בשמונת ימי החנוכה יצא 2000 נוסף כה' שזהו התאריך שבו חל החג' יצא לנו: 2025 כמניין התיבות בפרשה.

רמז נוסף שיצא לי לחשב בסיעת הדישמיא - בפרשה חולם פרעה שני חלומות נוסף את פרטי החלומות של פרעה ואת פתרונם וכך יצא: שני חלומות + שבע פרות בריאות + שבע פרות רזות + שבע שיבולים בריאות + שבע שיבולים דקות + שבע שני שבע + שבע שני רעב = מד' שזה 44 כמניין הנרות. ועוד ניתן לומר שרמז זה קשור בחלומות ואם נהפוך את המספר מד' יצא לנו "דם" וידוע שאדם שחולם על דם מראה שנמחלו עוונותיו וזה בדיוק מתקשר לחג החנוכה שזהו המועד האחרון לחיתום ובאפשרותנו לבקש שימחל הקב"ה על עוונותינו וחטאינו.

מקור: הרב שלום יוסף ברבי